

REFERAT |KRS| Formannskapet (2015-2019) d. 22-03-2017

Møtedato Onsdag d. 22. marts 2017 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Program for møtet.....	3
Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 08.03.17.....	6
Kommunal garanti for lån - Avfall Sør AS.....	8
Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse.....	12
Prosedyre for generaldebatter i bystyret.....	16
Høring - Nytt kapittel i forurensingsforskriften om kommunal beredskap mot akutt forurensing.....	18
Verbalforslag i bystyret om varelevering med 0-utslippbiler.....	23
Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett.....	26

Sak 39/17: Program for møtet

MØTEINNKALLING TIL FORMANNSKAPET

Dato: 22.03.2017 kl. 09.00
Sted: Formannskapssalen

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall medels snarest til Formannskapssekretæren tlf 38 24 34 79 / 98 28 79 38

PROGRAM FOR MØTET:

Kl. 09.00 – 09.45 **Kommuneplanarbeidet: Forankring av forslag til posisjon/visjon – og satsingsområder ved Grete Sjøholt og Lukas G. Wedemeyer**

Deretter behandling av sakskart

SAKSKART			Side
39/17	201700005-38	Program for møtet	
40/17	201700005-37	<u>Formannskpassak:</u> Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 08.03.17	
		Sektor 1 – Økonomi:	
41/17	201702840-1	<u>Bystyresak:</u> Kommunal garanti for lån - Avfall Sør AS Kommunalutvalgets innst. 14.04.17	
		Sektor 3 – Helse- og sosial:	
42/17	201514395-5	<u>Bystyresak:</u> Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse Helse- og sosialstyrets innst. 07.03.17	
		Sektor 4 – Kultur:	
43/17	201700004	<u>Formannskpassak:</u> Prosedyre for generaldebatter i bystyret Rådmannens innst. 14.03.17	

		Sektor 5 – Teknisk:	
44/17	201505476-3	<u>Formannskpassak:</u> Høring - Nytt kapittel i forurensingsforskriften om kommunal beredskap mot akutt forurensing Teknisk dir. innst. 09.03.17	
45/17	201701401-3	<u>Formannskpassak:</u> Verbalforslag i bystyret om varelevering med 0-utslippbiler By- og miljøutvalgets innst. 09.03.17	
46/17	201613390-1	<u>Bystyresak:</u> Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett By- og miljøutvalgets innst. 09.03.17	

Harald Furre
ordfører
(sign.)

Sak 40/17: Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 08.03.17

Vedlegg

Protokoll Formannskapet 08.03.2017

Dato 10. mars 2017
Saksnr.: 201700005-37
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
22.03.2017

Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 08.03.17

Forslag til vedtak

[Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 08.03.17.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Formannskapets protokoll av 08.03.17

Sak 41/17: Kommunal garanti for lån - Avfall Sør AS

Vedlegg

Vedtak KOMMUN, 14032017, Sak 20/17, Kommunal garanti for lån - Avfall Sør AS

Vedtak BYSTYR, 29032017, Sak 40/17, Kommunal garanti for lån - Avfall Sør AS

Søknad om kommunale lånegarantier for låneopptak i Kommunalbanken AS - Kristiansand kommune.pdf

Vedtak KOMMUN, 14032017, Sak 20/17, Kommunal garanti for lån - Avfall Sør AS

NOTAT garanti Avfall Sør.docx

Vedtak FORMAN, 22032017, Sak 41/17, Kommunal garanti for lån - Avfall Sør AS

Dato 6. mars 2017
Saksnr.: 201702840-1
Saksbehandler Arne Henrik Lukashaugen

Saksgang
Kommunalutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
14.03.2017
22.03.2017
29.03.2017

Kommunal garanti for lån - Avfall Sør AS

Sammendrag

Styret i Avfall Sør AS har i styremøte 01.03.17 vedtatt å søke eierkommunene om garanti for låneopptak på 105 mill. kroner til utbygging av ny gjenvinningsstasjon på Mjåvann, andre vedtatte investeringer i 2017 samt refinansiering av eksisterende lån fra Avfall Sør Holding AS.

Det foreligger lånetilbud fra Kommunalbanken som forutsetter at det stilles selvskyldnergaranti for lånebeløpet med tillegg av 10 % til dekning av renter og omkostninger.

Rådmannen foreslår at kommunen gir selvskyldnergaranti for lån til Avfall Sør AS, begrenset oppad til kr. 84.661.500.

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kommune vedtar å stille selvskyldnergaranti for lån til Avfall Sør AS på inntil 105 mill. kroner i Kommunalbanken AS.
2. Garantien begrenses oppad til kr 84.661.500.
3. Det forutsettes at garantibeløpet trappes ned suksessivt i takt med nedbetalingen på lånet.
4. Garantiperioden setts til maksimalt 22 år.
5. Avfall Sør AS betaler garantiprovisjon på 0,2 % p.a. av restgjeld pr. 1. november.

Tor Sommerseth
Rådmann

Arne Henrik Lukashaugen
Regnskapssjef

Vedlegg:

1. Søknad om kommunal garanti datert 01.03.17
2. Lånetilbud fra Kommunalbanken AS datert 28.11.16
3. Protokoll fra styresak 15 Avfall Sør AS 01.03.17

Bakgrunn for saken

I brev av 03.03.17 har Avfall Sør AS søkt eierkommunene om å stille kommunal garanti for nytt låneopptak samt refinansiering av gammel gjeld.

Avfall Sør AS er et 100 % eiet datterselskap av Avfall Sør Holding AS, og eies av Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen kommuner. Selskapets virksomhet består i innsamling, mottak, bearbeiding og salg av husholdningsavfall og avløpsslam i samsvar med tildelt enerett fra eierkommunene.

Selskapet ber kommunene om å stille garanti for et låneopptak på 105 mill. kroner. Formålet med låneopptaket er:

- Utbygging av ny gjenvinningsstasjon på Mjåvann 42 mill. kr.
- Vedtatte investeringsprosjekter i 2017 15 mill. kr.
- Refinansiering av tidligere investeringer 48 mill. kr.

Avfall Sør AS har pr. 31.12.16 følgende lån:

- Kommunalbanken AS. Restgjeld 72,5 mill. kr. Løpetid til 2031. Flytende p.t. rente på 1,8 % (pr. i dag).
- Lån fra Avfall Sør Holding AS. Restgjeld 48 mill. kr. Dette ønskes innfridd ved nytt låneopptak.
- Kassekredittgrense på 5 mill. kr i Sparebanken Sør.

Selskapet har innhentet 5 tilbud fra ulike långivere, hvor alle forutsetter at eierkommunene stiller selvskyldnergaranti for lånene. Styret i selskapet har vurdert at tilbudet fra Kommunalbanken AS er det totalt sett beste tilbudet, og har enstemmig besluttet å akseptere dette tilbudet forutsatt at kommunale garantier innvilges.

Tilbudet fra Kommunalbanken AS er gitt med følgende betingelser:

- Lånebeløp på inntil 130 mill. kr. (Styret i Avfall Sør AS har nedjustert lånebehovet til 105 mill. kr)
- Det stilles selvskyldnergaranti for lånebeløpet + 10 %, dvs. 115,5 mill. kroner
- Garantitiden skal være lånets løpetid med tillegg av inntil 2 år i tilfelle utestående beløp.
- Utbetaling av lånet kan skje i perioden mai 2017–mai 2019. Lånebeløp som ikke er tatt ut innen 31.05.2019 bortfaller.
- Serielån med løpetid på 20 år.
- Halvårlige avdrag.
- Flytende p.t. rente, for tiden 1,8 % (1,808 % effektiv rente)

Avfall Sør AS søker kommunene om å stille garanti fordelt etter eierandelen i selskapet:

Kommune	Eierandel	Garantibeløp
Kristiansand	73,30 %	84 661 500
Vennesla	12,10 %	13 975 500
Søgne	9,10 %	10 510 500
Songdalen	5,50 %	6 352 500
Totalt		115 500 000

Garantibeløpet vil bli redusert i takt med nedbetalingsplanen på lånet. Lånets løpetid anses som forsvarlig estimat for antatt levetid på de aktuelle investeringene. Kommunen mottar provisjon på 0,2 % av restgjeld på dagens lån i Kommunalbanken.

Reglene for kommunal garant er gitt i henholdsvis kommunelovens § 51, og i Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier.

Kommunen kan stille garanti for andres økonomiske forpliktelser forutsatt at den aktuelle virksomheten ikke defineres som næringsvirksomhet.

Garantiforskriften stiller krav til hvilke garantier kommuner har anledning til å stille:

- Kommunen kan forplikte seg ved simpel garanti eller selvskyldnergaranti
- Den kommunale garantien må stilles for en bestemt tidsperiode. Denne perioden kan ikke overstige investeringens levetid, og kan i alle tilfeller ikke overstige 40 år.
- Vedtaket skal alltid angi et maksimumsansvar som garantien omfatter.
- Fylkesmannen må godkjenne garantier som er høyere enn kr. 500.000,-.

Kommunen har ikke anledning til å gi garanti til virksomheter som driver næringsvirksomhet. Avfall Sør AS sin virksomhet omfatter innsamling og behandling av husholdningsavfall og slam samt kommunalt næringsavfall iht. nytt regelverk om dette fra og med regnskapsåret 2014.

Selskapet har også inntekter fra konkurranseutsatt virksomhet. I følge selskapet utgjør denne delen 15,3 % av budsjettet for 2017. Det føres eget regnskap for den konkurranseutsatte delen av virksomheten.

Det er ikke klare regler for hvordan næringsvirksomhet skal forstås. Lovforarbeidene til gjeldende rett omtaler heller ikke hvordan virksomhet som er delt mellom ideell og næringsvirksomhet skal behandles. I NOU 2016:4 Ny kommunelov (kap. 19.10.3.4) er problemstillingen drøftet, og oppsummeres slik:

«Ut fra det som over tid synes å ha vært departementets praksis, legger utvalget til grunn at dersom næringsdelen utgjør mer enn om lag 1/3 av den samlede virksomheten, må virksomheten normalt anses som næring i kommunelovens forstand.»

På bakgrunn av dette foreslår rådmannen at kommunen gir selvskyldnergaranti for lån til Avfall Sør AS, begrenset oppad til kr. 84.661.500.

Det forutsettes at garantibeløpet trappes ned suksessivt i takt med nedbetalingen på lånet, at garantiperioden settes til maksimalt 22 år og at Avfall Sør AS betaler garantiprovisjon på 0,2 % p.a. av restgjeld pr. 1. november.

Sak 42/17: Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse

Vedlegg

Vedtak HELSOS, 07032017, Sak 10/17, Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse

Vedtak BYSTYR, 29032017, Sak 41/17, Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse

Vedtak OPPVEK, 21032017, Sak 19/17, Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse

Handlingsplanen for personer med kognitiv funksjonsnedsettelse.docx

Tiltaksmatrise til handlingsplan.docx

Vedtak FORMAN, 22032017, Sak 42/17, Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse

Vedtak HELSOS, 07032017, Sak 10/17, Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse

Vedtak OPPVEK, 21032017, Sak 19/17, Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse

Dato 27. februar 2017
Saksnr.: 201514395-5
Saksbehandler Tone Kylland

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Oppvekststyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

07.03.2017
21.03.2017
22.03.2017
29.03.2017

Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse

Sammendrag

Helse- og sosialstyret og oppvekststyret vedtok 19/1-16 mandat for handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse. Dette er ikke en klart definert målgruppe. Noen har en diagnose som utviklingshemmet, mens andre har kognitive funksjonsnedsettelse av andre grunner. Handlingsplanen skal sikre at tjenestetilbudet er av god kvalitet for hele målgruppen.

Handlingsplanen gir en oversikt over nasjonale føringer, hvor menneskerettigheter og stortingsmelding 45 (2012-2013) «Frihet og likeverd» er sentrale. NOU 2016:17 «På lik linje» er brukt som et viktig kunnskapsgrunnlag.

Planen omfatter hele livsløpet, fra svangerskap til alderdom. Brukermedvirkning, samhandling og koordinering er sentrale tema. Andre aktuelle tema knyttet til målgruppen er også tatt inn i planarbeidet. Det er utformet utfordringsbilde og strategi knyttet til ulike tema i planen. I tillegg er det utarbeidet en tiltaksmatrise som ligger som vedlegg til planen.

En bredt sammensatt tverrsektoriell arbeidsgruppe har medvirket i planarbeidet.

Forslag til vedtak

[Handlingsplanen vedtas som retningsgivende for utvikling av tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse 2017-2020.](#)

[Tiltak prioriteres og iverksettes i forbindelse med årlig rullering av handlingsprogrammet for Kristiansand kommune.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:

Handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse 2017-2020.
Tiltaksmatrise

Bakgrunn for saken

Helse- og sosialstyret og oppvekststyret vedtok 19/1-16 mandat for handlingsplan for tjenester til personer med kognitiv funksjonsnedsettelse.

Om planen

Målgruppen for handlingsplanen er personer med kognitiv funksjonsnedsettelse. Dette er ikke en klart definert gruppe. Noen har en diagnose som utviklingshemmet, mens andre har ulike diagnoser som omhandler kognitive utfordringer. Personer uten diagnoser, men som har utfordringer på grunn av kognitiv og intellektuell funksjonsnedsettelse vil også være i målgruppen. Det innebærer at planen ikke har fokus på diagnoser, men på funksjon. Handlingsplanen omfatter ikke personer som har kognitiv svikt på grunn av alderdom og demens. Denne gruppen omfattes av Helse- og omsorgsplanen.

Handlingsplanen beskriver utfordringsbildet for målgruppen i Kristiansand, med utgangspunkt i den generelle situasjonen på fagfeltet nasjonalt. NOU 2016:17 «På lik linje» er brukt som et viktig kunnskapsgrunnlag. Planen forholder seg til sentrale nasjonale føringer som menneskerettigheter og stortingsmelding 45 (2012-2013) «Frihet og likeverd». Med utgangspunkt i utfordringsbildet og problemstillinger som er kommet frem i planarbeidet, beskrives strategier som angir retning for utvikling av tjenestene til målgruppen fremover. På bakgrunn av strategiene er det utarbeidet en tiltaksmatrise (vedlegg til planen). Dette vil være et arbeidsdokument som brukes aktivt og rulleres i forbindelse med gjennomføring av tiltak i planperioden.

Planen omfatter hele livsløpet, fra svangerskap til alderdom. Brukermedvirkning, samhandling og koordinering er gjennomgående tema.

Sentrale tema og anbefalte retninger i planen

Hovedfunnene i planarbeidet er at det er mye bra arbeid som gjøres for målgruppen i Kristiansand kommune. Men det er også noen utfordringer som er viktige å håndtere. I spebarnstiden og barnehagealder er det gode systemer for barn i målgruppa og deres foreldre, men det pekes på behov for god og samlet informasjon til foreldre. Videre er det viktig å sikre tidlig innsats og utredning i de saker hvor det er bekymring knyttet til om barnet har en kognitiv funksjonsnedsettelse.

I skolealder er inkludering i fellesskapet, et godt læringsmiljø og kvalifisert personale viktig for målgruppa. Videre er det å sikre nærskolereetten et viktig prinsipp.

Det er behov for å sikre hensiktsmessig organisering av tilsyn før og etter skoletid.

Overgangen til videregående skole kan være en utfordring for målgruppen, og det er derfor viktig å ha gode samarbeidsstrukturer.

Arbeid og arbeidsrettet aktivitet er et utfordrende område. Det er ikke tilstrekkelig antall varig tilrettelagte arbeidsplasser for målgruppen. Aktivitetssentrene er i for stor grad et omsorgs- og fritidstilbud og ikke tilstrekkelig tilrettelagt for arbeid og aktivitet. Det å sikre meningsfullt arbeid og aktivitet for målgruppen blir derfor en viktig satsing.

Bolig og tjenester er tema som berører de voksne i målgruppen. Hovedutfordringen er i hovedsak knyttet til valgfrihet og individuelt tilrettelagte tilbud. Når det gjelder boligbehov for målgruppen legges det frem som en egen sak for helse- og sosialstyret våren 2017.

Boligsosiale tiltak til målgruppen er omfattet og følges opp i forbindelse med boligsosial handlingsplan.

Det er mange gode kultur og fritidstilbud til målgruppen, både i kommunal og frivillig regi. Men det er en utfordring å sikre følge, transport og fleksibilitet slik at alle aktuelle deltakere kan få nytte av tilbudene.

Samhandling og koordinering er en utfordring. Det er viktig å sikre samhandlingskompetanse og systematikk på individ- og systemnivå.

Kompetente ansatte er viktig for å sikre gode tjenester. Det er utarbeidet ulike strategier for å sikre nødvendig kompetanse.

Brukermedvirkning omhandler både medvirkning fra tjenestemottaker og samarbeid med pårørende. Det er utarbeidet ulike strategier for å sikre brukermedvirkning på alle plan.

I tillegg til disse temaene omhandler planen andre viktige områder, være seg avlastning, ferie, tro- og livssyn, minoriteter, folkehelse, vold i nære relasjoner, tvang, mobbing mm.

Gjennomføring av planarbeidet

En bredt sammensatt tverrsektoriell arbeidsgruppe har medvirket i planarbeidet.

Spesialisthelsetjenesten, tillitsvalgte og brukerorganisasjoner har også vært med i dette arbeidet. Det har i tillegg vært gjennomført innspills- og dialogmøter med ulike aktører som representanter fra kirken og moskeen, brukerorganisasjoner, rådet for funksjonshemmede, videregående opplæring, Nav, andre kommuner m.fl

Sak 43/17: Prosedyre for generaldebatter i bystyret

Vedlegg

Prosedyre for gjennomføring av generaldebatter.docx

Dato 14. mars 2017
Saksnr.: 201700004-15
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
22.03.2017

Prosedyre for generaldebatter i bystyret

Generaldebatter i bystyret skal skape grunnlag for en grundig debatt på et politikkområde, og gjennom merknader få frem hvordan de politiske partiene ønsker at utviklingen på det aktuelle området skal skje. Debattene skal basere seg på et dokument (melding) utarbeidet av administrasjonen, og hovedutvalget skal innstille overfor bystyret.

Det ble i 2016 gjennomført flere generaldebatter hvor partiene utformet merknader som fulgte meldingen tilbake til administrasjonen. Partiene hadde i varierende grad skrevet seg «sammen» slik at det til tider ble vanskelig å lese ut av protokollen hva det politiske flertallet stilte seg bak og hva et mindretall mente. Dette har ført til at den administrative oppfølgingen av vedtakene i enkelte sammenhenger har vært krevende. For at arbeidsformen skal fungere optimalt må det i større grad formuleres tydelige flertalls- og mindretallsmerknader. I årets siste generaldebatt om kommuneplanens samfunnsdel, var det tydelig at bystyret hadde fått mer erfaring med arbeidsformen slik at det ble utformet fellesmerknader for en rekke partier, samtidig som noen mindretallsmerknader ble lagt ved protokollen.

Erfaringene har vist at det er behov for klarere retningslinjer for hvordan både prosessen med merknadsskriving og behandlingen av saken i hovedutvalgene og i bystyret skal håndteres. I dialog med ordføreren har rådmannen derfor utarbeidet vedlagte forslag til prosedyre for gjennomføring av generaldebatter og behandlingen av meldinger i bystyret.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet godkjenner forslaget til prosedyre for gjennomføring av generaldebatter i bystyret.
2. Følgende generaldebatter gjennomføres i 2017:
 - a. Kvalitetsmelding oppvekst – 29. mars
 - b. Frivillighetspolitikk – 31. mai
 - c. Idrettspolitik – 20. september
 - d. Miljø og klima – 22. november

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg:
Prosedyre for gjennomføring av generaldebatter i bystyret, rådmannens forslag 14.3.2017

Sak 44/17: Høring - Nytt kapittel i forurensingsforskriften om kommunal beredskap mot akutt forurensing.

Vedlegg

beredskapsplan-oktober-2014.pdf

Kart for samarbeidsregioner.pdf

Dato 9. mars 2017
Saksnr.: 201505476-3
Saksbehandler Harald Karlsen

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
22.03.2017

Høring - Nytt kapittel i forurensingsforskriften om kommunal beredskap mot akutt forurensing.

Sammendrag

Miljødirektoratet har oversendt til kommunen forslag til nytt Kapittel 18A i forurensingsforskriften.

Forskriftsregulering av kommunal beredskap mot akutt forurensing skal sikre en enhetlig praksis ved at alle landets kommuner får samme krav, samt gjøre det klarere både for statlige myndigheter og kommuner selv hva som forventes av kommunene ift beredskap / hendelser knyttet til akutt forurensing.

Kommunen er anmodet om å avgi uttalelse på forslag til forskrift innen 01.04.2017.

Kristiansand kommune har et etablert samarbeid i IUA Midt Agder. IUA og Kristiansand kommune har allerede tilpasset seg krav til organisering og ledelse slik beskrevet i ny forskrift. IUA og kommunen har og en vedtatt beredskapsplan som er i samsvar med krav i forskrift.

Ny forskrift vil derfor ikke ha noen økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunen.

Direktoratet har anmodet om egen kommentar knyttet til regioninndelingen. Ut fra den utvikling og kjennskap en i dag har til arbeidet innenfor tema akutt forurensing, er det påregnelig at en på sikt får et økt og formelt samarbeid innenfor Agder.

Forslag til vedtak

[Formannskapet tar endring i forurensingsforskriften kap 18 A til orientering](#)

Skriv inn underskriver.

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Harald Karlsen
Seniorrådgiver

Vedlegg:
Beredskapsplan IUA Midt Agder
Regioner for interkommunalt samarbeid mot akutt forurensing

Bakgrunn for saken

Forurensingsloven stiller krav til beredskap for å kunne håndtere en akutt forurensing. Plikten til å ha beredskap er tredelt.

1. Den som driver en virksomhet skal ha beredskap mot akutt forurensing dersom det kan oppstå en akutt forurensningssituasjon i egen virksomhet.
2. Kommunen skal ha en beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensing. (Utøves gjennom brannvesen og Interkommunalt utvalg for akutt forurensing).
3. Staten skal ha beredskap mot større tilfeller av akutt forurensing. Ansvaret for den statlige beredskapen er tillagt Kystverket.

Miljødirektoratet stiller krav til og fører tilsyn med privat og kommunal beredskap mot akutt forurensing. Det er Miljødirektoratet som har utarbeidet et nytt kapittel 18A i forurensingsforskriften. Nytt kapittel omfatter den kommunale beredskapen.

Nytt kapittelet 18A i forurensingsforskriften ønsker å tydeliggjøre kravene til den kommunale beredskapen etter Forurensingsloven. Forskrift søker å spesifisere kommunal beredskap samt etablere en klarere avgrensning mot privat og statlig beredskap mot akutt forurensing.

Forskrift skal også søke å samordne den kommunale beredskapen mot den statlig beredskap i det nasjonale beredskapssystemet. I dette ligger det nå forslag om at det innføres en plikt til å organisere kommunal beredskap mot akutt forurensing gjennom interkommunalt samarbeid. Dette skal skje via 32 interkommunale samarbeid om beredskap mot akutt forurensing. (Interkommunale utvalg for akutt forurensing er etablert på midten av 1990 tallet men er per i dag en frivillig ordning for kommune å delta i)

Forskrift har og til hensikt å sikre en enhetlig praksis ved at samme krav innføres for de 32 definerte interkommunale samarbeidsutvalgene (IUA)-

Kristiansand kommune inngår allerede i et slik interkommunalt samarbeid gjennom Interkommunalt utvalg for akutt forurensing Midt – Agder (IUA Midt Agder). Kommunene som inngår er: Søgne, Songdalen, Vennesla, Birkenes, Iveland, Lillesand, Evje og Hornes, Bygland, Bykle, Valle og Kristiansand.

En gruppe bestående av brannsjef KBR, repr fra by-samfunn (fagområde forurensing) Marianne Bliksaas, beredskapssjef i kommunen (Sigurd Paulsen), kommuneadvokat og styreleder i IUA (Harald Karlsen) har i ett møte vurdert nytt kapittel 18A i forurensingsforskriften.

Utgangspunkt:

Kommunene skal ihht forurensingsloven § 43 ha nødvendig beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensing. Dette omfatter tilfeller som kan føre til skade i kommunen og som ikke dekkes av privat beredskap.

Miljødirektoratet kan gjennom forskrift stille krav til at kommuner skal samarbeide om beredskap mot akutt forurensing, og at det skal utarbeides interkommunale beredskapsplaner for dette.

Kommunen har og gjennom lov og forskrift en aksjonsplikt i tilfelle akutt forurensing. Dette innebærer at kommunen uavhengig av hendelse har en plikt til å stille personell, kompetanse og ressurser(utstyr) til å gjennomføre en nødvendig skadebegrensende innsats.

Kommunene har og en plikt til å bistå kommuner dersom det anmodes om bistand i en aksjon.

Dagens ordning for kommunens beredskap:

Kristiansand kommunes beredskap mot akutt forurensing er i dag organisert gjennom interkommunalt samarbeid (Interkommunalt utvalg for akutt forurensing Midt- Agder - IUA Midt – Agder). I dag er det frivillig for kommunene å inngå slikt samarbeid, men alle kommunene er deltakere i det etablerte samarbeidet i Midt Agder.

Alle de 32 IUA-ene i Norge har beredskapsplaner som er godkjent av Miljødirektoratet. Beredskapsplan for Midt Agder er og godkjent.

Tilsyn som Miljødirektoratet har gjennomført viser imidlertid at mange av IUA-ene har mangelfulle miljørisikoanalyser og at disse ikke benyttes i tilstrekkelig grad ifm. beredskapsplanleggingen.

IUA Midt Agder har godkjent beredskapsplan, og har fulgt Miljødirektoratets veileder og råd for grunnlag for vår beredskapsplan. Den innehar og miljørisiko senarier som grunnlag for vurdering av beredskapen i IUA-Midt Agder. Kommunen oppfatter dermed at vi har de formelle og grunnlag for beredskapsplan på plass.

Beskrivelse og begrunnelse for et nytt kapittel i forurensingsforskriften:

I dagens samfunn med økt fokus på kriseberedskap er ulik beredskap en utilfredsstillende situasjon og Miljødirektoratet har derfor utarbeidet forskrift 18A.

Gjennom ny forskrift vil kravet til den kommunale beredskapen bli tydeligere og konkretisert (Miljørisikoanalyse som grunnlag for beredskapsplan og ELS ledelse ved akutte hendelser). Like krav, enhetlig praksis og føringer for hva som forventes av kommunene søkes innarbeidet i ny forskrift. Dette vil sikre forutsigbarhet for kommunene, og vil lette samordningen og koordinering av ledelse med hendelse på statlig nivå.

I forskrift er det stilt krav til at kommunene skal gjennomføre en analyse av miljørisiko i kommunen. Basert på denne miljøanalysen skal det gjennomføres en beredskapsanalyse slik at beredskapen blir optimalt dimensjonert.

Miljørisikoanalyser og beredskapsanalyser er ment å sikre at beredskapen tilpasses den enkelte kommunes behov for beredskap i forhold til mindre tilfeller av akutt forurensing som kan inntreffe i en kommune. Beredskapen skal dokumenteres i beredskapsplaner.

Det er gjennom forskrift lagt til grunn at den kommunale beredskapen nå skal etableres gjennom et interkommunalt samarbeid og plikter knyttet til dette. Det interkommunale samarbeidet skal ha ansvar for å planlegge, etablere og drifte og vedlikeholde den interkommunale beredskapen mot akutt forurensing.

Samarbeid om beredskap i det daglige, betyr at samarbeidet går lettere i en akutsituasjon. Det er tilkjennegitt at de fleste kommuner ser seg best tjent med en slik samarbeidsordning som det nå stilles krav til.

Kravet i forskrift knyttet til organisering av den kommunale beredskapen og ledelse ved en akutt forurensing hendelse (ELS), gjør at samarbeidet mellom privat – kommunal og statlig hendelse kan gjennomføres mer smidig.

Miljørisikoanalyse foreligger som grunnlag for kommunens beredskapsplan innfor akutt forurensing i IUA - Midt Agder. Kommunens beredskap mot akutt forurensing skal dermed være i samsvar med de forskrifter som er satt.

Kommunen har og organisert sitt samarbeid kommunene imellom innenfor IUA – Midt Agder. Forskrift og krav i den er dermed ivaretatt.

I beredskapsplanen for IUA – Midt Agder er ELS ledelse lagt til grunn dersom en akutt forurensing hendelse skulle oppstå.

Konsekvenser av forslaget:

Miljødirektoratet vil gjennom endring av forskrift i stedet for å godkjenne beredskapsplaner nå mer gå i retning av å føre tilsyn med den kommunale beredskapsplanen. Direktoratet mener at dette vil bidra til en mer effektiv oppfølging ift den kommunale beredskapsplanen. Direktoratets rolle knyttet til veiledning, oppfølging og dispensasjoner er forventet å være uendret.

Kommunens arbeidsbelastning antas fra Miljødirektoratet å være uendret. For Kristiansand kommune som del av Midt Agder er dette en vurdering en kan gi sin tilslutning til.

Det er inntil videre lagt opp til å opprettholde inndelingen av dagens samarbeidsregioner (IUA-er), men det er i oversendelsen anmodet om at kommunene i sine høringsuttalelser kommenterer dette spesielt.

Endringer i inndelingen av interkommunale samarbeidet om beredskap kan medføre økt arbeidsbelastning men antas på sikt å være en riktig retning å gå i.

Kristiansand er som omtalt en del av Midt Agder IUA. Midt Agder IUA har allerede i dag samarbeidsavtaler med Aust Agder IUA og Vest Agder IUA. Avtalene som i dag foreligger er etablert for å sikre en mer profesjonell drift knyttet til arbeidet og sikre en bedre helhetlig plan og prioritering for beredskapsarbeidet innenfor området akutt forurensing.

Samarbeidet følger som en naturlig konsekvens av at brannmiljøene i hhv Aust og Vest Agder samarbeider på tvers av kommune og fylkesgrenser.

Ut fra den utvikling og kjennskap en i dag har til arbeidet innenfor tema akutt forurensing, er det påregnelig at en på sikt får et ennå økt og formelt samarbeid innenfor Agder.

09.03.2017

Harald Karlsen

Sak 45/17: Verbalforslag i bystyret om varelevering med 0-utslippbiler

Vedlegg

Vedtak BYUTVIK, 09032017, Sak 49/17, Verbalforslag i bystyret om varelevering med 0-utslippbiler

Vedtak BYUTVIK, 09032017, Sak 49/17, Verbalforslag i bystyret om varelevering med 0-utslippbiler

Vedtak BYUTVIK, 09032017, Sak 49/17, Verbalforslag i bystyret om varelevering med 0-utslippbiler

Dato 3. februar 2017
Saksnr.: 201701401-3
Saksbehandler Per Kjelsaas

Saksgang
By- og miljøutvalget
Formannskapet

Møtedato
09.03.2017
22.03.2017

Verbalforslag i bystyret om varelevering med 0-utslippbiler

Bystyret vedtok på møtet 14.12.16 følgende verbalforslag:

Det vurderes i samarbeid med Kvadraturforeningen en prøveordning der null-utslipp- ladbare biler gis prioritet/fordeler ved varelevering. (Ent.)

Varelevering skiltes normalt med skilt 372 «Parkering forbudt» evt. med underskilt med tidsbegrensing eller med skilt 548 «Gågate» med underskilt «Varetransport tillatt 18-11».

Ingeniørvesenet er usikre på hvordan man kan få til en skilting med prioritering av 0-utslippsbiler uten at det blir for mange og kompliserte skiltopplysninger. Mulige utforminger av skilt er vist under:

Bruk av underskilt som prioriterer varelevering for 0-utslippsbiler er ikke normert i Skiltnormen og må evt. godkjennes av Vegdirektoratet. Søknad må fremmes via vegkontoret.

Vi har diskutert forslaget med Kvadraturforeningen, vareleverandørforeningen og Statens vegvesen som er skiltmyndighet. Vi har fått følgende merknader til forslaget:

Kvadraturforeningen: De er positive til miljøtiltak i sentrum, men mener at fordelene som eventuelt gis 0-utslippplastebiler, ikke bør medføre at vi får flere biler inn i bysentrumet på tidspunkter hvor byen er tilrettelagt for myke trafikanter. Dette betyr at vi ikke kan ha varetransport senere enn kl 11 i gågater.

De mener også at tiltakene bør stimuleres i form av økonomiske statlige / kommunale bidrag til innkjøp av slike biler, slik at kostnader ikke blir viderebelastet som en ekstra transportkostnad, rettet mot en detaljhandel som har særs stramme marginer fra før.

Leverandørenes utviklings- og kompetansesenter (LUKS): I dag er det minimalt med 0-utslippsbiler, det finnes noen mindre varebiler (budbilstørrelse). Et slikt tiltak med prioritering av EI-kjøretøy vil kun generere mere kjøring i sentrum av dagens lastebiler da det ikke finnes nødvendige EI-kjøretøy hos leverandørene.

Ved etablering av en slik endring må det også gis mulighet til å få faset ut eksisterende kjøretøy. Man skal også huske at de EL-lastebilene som produseres nå har en kostnad på minimum + 1 million kr., over fossile kjøretøy, samtidig er lasteevner kun på ca., 40 prosent av fossile biler noe som vil øke antall kjøretøy vesentlig. LUKS stiller seg derfor negative til å innføre dette uten en gjennomarbeidet plan med bransjen.

Statens vegvesen: Skilting for prioritering av 0-utslippsvarebiler vil bli for spesifikk i forhold til hva som kan tillates etter skiltnormalen. De vil ikke søke Vegdirektoratet om spesialtillatelse til slik skilting.

Konklusjon:

På bakgrunn av negative innspill fra høringen, vil rådmannen ikke anbefale at vi går videre for å få innført en prøveordning med prioritering av 0-utslippsbiler ved varelevering.

Forslag til vedtak

[Formannskapet tar ovennevnte til orientering.](#)

Tor Sommerseth
rådmann

Ragnar Evensen
teknisk direktør

Sak 46/17: Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Vedlegg

Vedtak OPPVEK, 21032017, Sak 18/17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Vedtak OPPVEK, 25042017, Sak 27_17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om utearealer.docx

Vedtak BYSTYR, 31052017, Sak 58/17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Vedtak BYUTVIK, 09032017, Sak 52/17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Vedlegg 1 Utdrag av kommuneplanens bestemmelser § 9.pdf

Arealpolitiske føringer og prinsipper for offentlige utearealer til lek, rekreasjon og idrett

Saksprotokoll

Vedtak BYUTVIK, 09032017, Sak 52/17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Vedlegg 5 og 6.pdf

Vedtak OPPVEK, 25042017, Sak 27_17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om utearealer.docx

Vedtak FORMAN, 22032017, Sak 46/17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Vedtak OPPVEK, 21032017, Sak 18/17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Vedtak OPPVEK, 21032017, Sak 18/17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Vedtak OPPVEK, 21032017, Sak 18/17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Vedtak OPPVEK, 21032017, Sak 18/17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Vedtak FORMAN, 10052017, Sak 64_17, Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal.docx

Dato 14. februar 2017
Saksnr.: 201613390-1
Saksbehandler Eirik Heddeland Martens

Saksgang

By- og miljøutvalget
Oppvekststyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

09.03.2017
21.03.2017
22.03.2017
29.03.2017

Kommuneplanens bestemmelser § 9 om uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett

Sammendrag

I etterkant av vedtak av kommuneplanen i 2011 har det i reguleringsplaner som ligger inntil eller i nærheten av skoler dukket opp spørsmål om, og konflikter rundt, hvordan kommuneplanens bestemmelser § 9 skal tolkes. § 9 omhandler blant annet nærmiljøpark i tilknytning til grunnskoler, samt prinsippet om at nærmiljøpark gjelder som kvartalslek for nye boligprosjekter

Konflikten som har oppstått i flere reguleringsplanprosesser har vært knyttet til om nærmiljøparken i skolegården også skal fungere som lekeplass for omkringliggende nye boligprosjekter. Det har kommet synspunkter på at det må avsettes egne kvartalslekeplasser i tillegg til nærmiljøparken. Videre har det i noen tilfeller blitt reist spørsmål om nærmiljøpark i det hele tatt kan være en del av skoletomten.

Vest-Agder fylkeskommune og Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder uttalt seg om temaet i forbindelse med regulering av et nytt boligfelt inntil Justvik skole. Fylkeskommunen har i sin uttalelse sagt at deres forståelse av kommuneplanbestemmelsene er at nærmiljøpark skal ligge ved siden av eller i nærheten av skolens eksisterende utearealer. Fylkesmannen har oppfordret kommunen til å regulere deler av boligområdet som grenser inntil skoletomten til friområde med tilhørende bestemmelser om opparbeidelse av sandleketilbud og kvartalslekeplass-elementer.

Administrasjonen har i sakene ment at kommuneplanen fra 2011 klart sier at skolegården skal utvikles til nærmiljøpark og at denne gjelder som kvartalslekeplass for omkringliggende boliger, gamle som nye.

Rådmannen mener bystyret bør tolke og klargjøre hvordan bestemmelsene skal forstås og praktiseres. Det er u hensiktsmessig at dette spørsmålet skal dukke opp i mange reguleringsplanprosesser.

Rådmannen mener erfaringer med dagens kommuneplanbestemmelser i det vesentlige er gode. For nye utbyggingsområder fungerer de godt. I fortettingsprosjekter er det gode erfaringer og det er her de største gevinstene ligger. Utfordringene har kun oppstått der det har vært nye boligprosjekter i nærheten av eksisterende skoler.

Samlokalisering vil styrke og trygge skolene som møteplass for nærmiljøet. Det er et mål i seg selv at skolen appellerer til ulike grupper i befolkningen.

Rådmannen mener lekeplasstrukturen i kommuneplanen fra 2011 er godt tilpasset både en utbyggingsmodell med fortetting og transformasjon, samt for utvikling av nye boligfelt. Bestemmelsene fremmer en miljøvennlig byutviklingsform ved at man kan oppruste eksisterende lekeplasser fremfor å avsette nye areal til lek ved nye boligprosjekter innenfor eksisterende bebygde områder. Dette gir også en driftsgevinst for kommunen ved at det ikke kommer en ny lekeplass til i samme nærområde som det finnes en eksisterende lekeplass fra før. Viktigst er likevel at lekeplasstrukturen sikrer større og mer kvalitative lekeplasser for barn. Samme tankegang bør legges til grunn for plassering og utforming av nærmiljøparker i tilknytning til eksisterende skoler og oppvekstsentre. Disse skal både være skolegård og felles leke- og møteplass for nærområdet.

Det bør startes en kartlegging for å avklare hvilke skoletomter det eventuelt er behov for å utvide for å realisere visjonen om skolegård som nærmiljøets møteplass. Eventuelt behov for arealutvidelser vurderes ved rullering av kommuneplanen.

Rådmannen mener kommuneplanbestemmelsene må forstås slik at nærmiljøparken er en del av skolegården, og at denne fungerer som kvartalslek og møteplass for nærområdet.

Forslag til vedtak

1. Bystyret mener kommuneplanens bestemmelser § 9 skal forstås slik at nærmiljøparker i tilknytning til grunnskoler skal være en del av skolengården. Nærmiljøparken ivaretar kravet til kvartalslekeplass for omkringliggende områder innenfor kommuneplanens avstandskrav for kvartalslek.
2. Det iverksettes en gjennomgang av eksisterende grunnskoletomter der det kartlegges tomtestørrelser, fremtidige skoleutvidelsesbehov – og arealreserver, samt om det finnes nærmiljøparkfunksjon og eventuelt arealbehov til denne. Behov for utvidelser av tomteareal vurderes ved rullering av kommuneplanen.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:

Vedlegg 1: Utdrag av kommuneplanens bestemmelser § 9

Vedlegg 2: Saksfremlegg fra behandling av «arealpolitiske føringer og prinsipper for offentlige utearealer til lek, rekreasjon og idrett»

Vedlegg 3: Saksprotokoll fra behandling av «arealpolitiske føringer og prinsipper for offentlige utearealer til lek, rekreasjon og idrett»

Bakgrunn for saken

I etterkant av vedtak av kommuneplanen i 2011 har det i reguleringsplaner som ligger inntil eller i nærheten av skoler dukket opp spørsmål om, og konflikter rundt, hvordan kommuneplanens bestemmelser § 9 skal tolkes.

§9 omhandler Uteareal for opphold, lek, rekreasjon og idrett. Denne lyder (utdrag):

- *Det skal etableres nærmiljøpark i tilknytning til grunnskoler i alle nye utbyggingsområder. Nærmiljøparken skal være minimum 15 dekar og legges i tilknytning til annen grønnstruktur. Nærmiljøpark gjelder også som kvartalslek innen gitte avstandsgrenser for kvartalslekeplass/tilbud. 7'er fotballbane skal integreres i nærmiljøparken. I boligområder med bymessig preg skal arealer for lek, rekreasjon og eventuelt idrett samlokaliseres i nærmiljøpark. Det skal settes av minst 4,25 dekar til formålet.*

Kommuneplanens § 9 har videre krav til lekeplasser til nye boligutbygginger (utdrag):

- *Ved utbygging i nye eller etablerte utbyggingsområder skal det etableres/være etablert kvartalslekeplass/tilbud, med integrert sandleketilbud på minimum 2,25 dekar, maksimalt 400 meter i luftlinje fra bolig. (.....) Maksimalt 600 boenheter kan være tilknyttet én kvartalslekeplass. Det skal etableres/være etablert sandlekeplass/tilbud på minimum 250 m², maksimalt 100 meter i luftlinje fra bolig ved utbygging i nye eller etablerte utbyggingsområder. (.....) Maksimalt 100 boenheter kan være tilknyttet én sandlekeplass.*

Kommuneplanens § 9 kan leses i sin helhet som vedlegg.

Konflikten som har oppstått i flere reguleringsplanprosesser har vært knyttet til om nærmiljøparken i skolegården også skal fungere som lekeplass for omkringliggende nye boligprosjekter etter skoletid, eller om det skal avsettes egne kvartalslekeplasser. Videre har det i noen tilfeller blitt reist spørsmål om nærmiljøpark i det hele tatt kan være en del av skoletomten. Administrasjonen har i sakene ment at kommuneplanen fra 2011 klart sier at nærmiljøparken inne i skolegården også skal fungere som nærmiljøpark og kvartalslekeplass for omkringliggende boliger.

Ved regulering av et nytt boligprosjekt på Justvik (felt B33) som ligger inntil Justvik skole, har Vest-Agder fylkeskommune og Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder uttalt seg om temaet.

Fylkeskommunen skrev i sin uttalelse:

I kommuneplanens bestemmelser § 9 står det «Det skal etableres nærmiljøpark i tilknytning til grunnskoler i alle nye utbyggingsområdet». Fylkeskommunens forståelse av «i tilknytning til» er at nærmiljøpark skal ligge ved siden av eller i nærheten av skolens eksisterende utearealer.

Fylkesmannen skrev følgende:

For reguleringsplaner i nærheten av skoler har etablering av kvartalslekeplasser i skolegård vært et tilbakevendende tema. Kommunen har løst dette på en god måte på arealene rundt Vågsbygd skole og Vågsbygd kirke. Her ligger nærmiljøpark og kvartalslekeplass i tilknytning til skoleområdet og ikke i skolegården. Denne arealdisponeringen er Fylkesmannens miljøvernnavdeling positiv til. Fylkesmannens forståelse av hva som lå i begrepet «i tilknytning til» har vært at arealene da ligger ved siden av/i nærheten av skolens eksisterende uteareal og utfyller dette, eksempelvis som ved Vågsbygd skole. Miljøvernnavdelingen vil oppfordre kommunen om å løse etablering av nærmiljøpark og kvartalslekeplass på en lignende måte som på arealene rundt Vågsbygd skole og Vågsbygd kirke, eksempelvis ved å regulere

felt B1 til friområde med tilhørende bestemmelser om opparbeidelse av sandleketilbud og kvartalslekeplass-elementer.

Rådmannen mener bystyret bør tolke og klargjøre hvordan bestemmelsene skal forstås og praktiseres. Det er u hensiktsmessig at dette spørsmålet skal dukke opp i mange reguleringsplanprosesser.

Denne saken omhandler ikke sandlekeplasser for barn under skolepliktig alder. Dagens praksis for sandlekeplasser fungerer godt.

Historikk – Før kommuneplanen av 2011

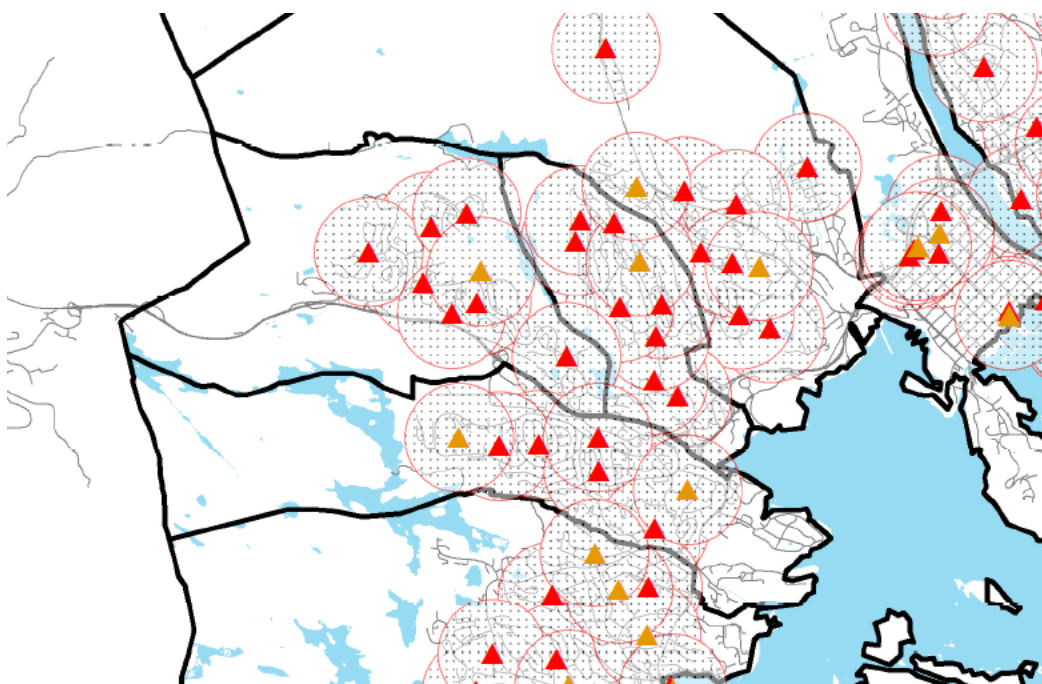
Før gjeldende kommuneplan ble vedtatt gjaldt det egne vedtekter (hjemlet i plan- og bygningslovens § 69) for krav til areal, arealkvalitet og lokalisering av utendørs anlegg for lek og rekreasjon i utbyggingsområder. Kravene den gang var (kortversjon):

- "Sentralt lekefelt", 6-7 daa, pr. 600 boenheter. Maks avstand fra bolig 400m.
- "Sentralt ballfelt", inntil 6 daa, pr. 600 boenheter. Maks avst. 400m.
- "Kvartalslekeplass", 1-2 daa, pr. 200 boenheter. Maks avst. 200m.
- "Sandlekeplass", min 100 m² / pr 25. boenheter / ikke avstandskrav.

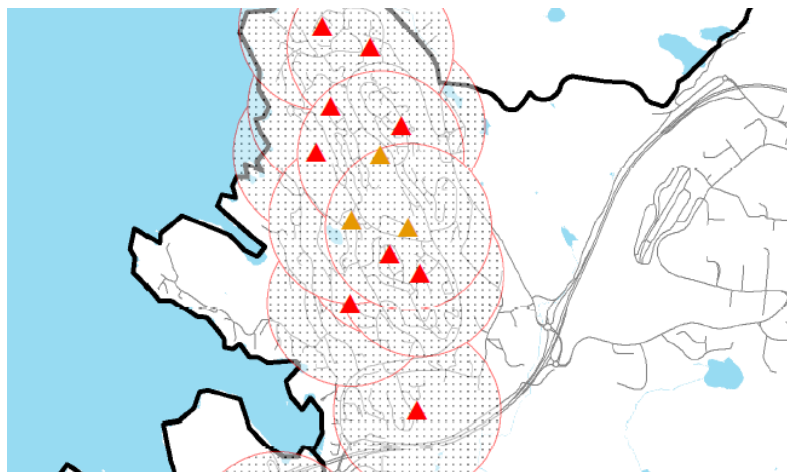
Reglene var i sin tid laget for, og tilpasset til store boligutbygginger i ubebygde områder (boligfelt). De gamle reglene håndterte ikke urban utbygging på en god måte. Eksempelvis måtte et leilighetsbygg med 100 leiligheter sette av fire sandlekeplasser på egne grunn. Selv for nye boligfelter fungerte reglene dårlig, siden feltene nå har høyere utnyttelse enn tidligere. I nye boligfelter ble resultatet mange små lekeplasser med lav kvalitet som lå tett. Ofte så mange at ikke alle ble brukt. For reguleringsplanprosessene og boligutbyggere var likevel regelverket forutsigbart, selv om det gav dårlige løsninger. Skulle man bygge et boligprosjekt med 200 boliger, visste man at det måtte settes av en kvartalslekeplass og åtte sandlekeplasser på tomta.

Dagens byutvikling har fokus på transformasjon, fortetting og urbanisering innenfor allerede bebygde områder. Det var bred enighet om at reglene som gjaldt frem til 2011 var gått ut på dato. Kommunen skåret den gang relativt dårlig på brukertilfredshet for lekearealer i nærmiljøet.

Under følger to eksempler på dagens dekning for kvartalsleketilbud og nærmiljøparker:

Kartet viser situasjonen på Slettheia, Hellemyr og Grim. Kvartalslek er vist med rød trekant, nærmiljøpark gul trekant. Sirklene er dekningsområdet til hver lekeplass slik avstandskravene er gitt i kommuneplanen. Sandlekeplasser finnes i tillegg innenfor samme område. De fremkommer ikke på kartene.

Situasjonen på Hånes.

Kartene viser at mange områder har betydelig overdekning på lekeområder for barn i skolealder, med opptil flere kvartalslekeplasser innenfor dekningsområdet til nærmiljøpark

Prosessen bak kommuneplanen av 2011

Parkvesenet og skoleetaten har fra 1996/97 samarbeidet om å utvikle skolegårdene. Utvikling av skolegård som møteplass for nærmiljøet kom inn i skolebehovsplanen i 2001. Kommunedelplan for idrett og friluftsliv, fra 2003, har inne prinsippet om å ruste opp alle skolegårdene til nærmiljøparker.

Gjeldende kommuneplan ble vedtatt i 2011 etter en lengre prosess. Utomhusarealer og lekeplasser var et stort tema og det ble vedtatt en helt ny lekeplasstruktur og vedtatt nye normaler for utomhusanlegg. Se vedlagt saksfremstilling og vedtak fra 2010.

Lekeplassprinsippene fra før 2011 ble vesentlig endret. Fokuset gikk bort fra å telle antall boenheter, til heller å fokusere på avstand til lekeplass, størrelse og bedre kvalitet på opparbeidelsen. Dette prinsippet var det brei enighet om, både i fagmiljøet og politisk. Poenget var å samle og styrke. Antall lekeplasser skulle bli færre, men hver plass større og bedre. Målet var samlokalisering av flest mulig arealer og anlegg for lek, rekreasjon og utendørs idrett, slik at en får større og mer attraktive anlegg med tilbud til mange brukergrupper. I praksis innebærer dette at dersom det finnes sand- og kvartalslek innenfor avstandskravene vil ikke nye boligutbygginger måtte avsette egne nye lekeplasser. Det blir i stedet for stilt krav til oppgradering av eksisterende lekeplasser, dersom lekeplassene ikke tilfredsstillter kvaliteten gitt i kommunens normaler for utomhusanlegg.

Kommuneplanen endte opp med en lekeplasstruktur med tre nivåer:

- **Sandlekeplass:** Små møte- og lekeplasser nær bolig, designet for barn opp til skolealder med foreldre. Sandlekeplassen kan ligge alene, innpasses i kvartalslekeplass eller annen offentlig grønnstruktur.
- **Kvartalslekeplass:** Større møte- og lekeplasser med ballfelt, designet for barn i grunnskolealder. Kvartalslekeplassen kan ligge alene, eller innpasses i annen offentlig grønnstruktur/nærmiljøpark.
- **Nærmiljøpark:** Store, kombinerte møte-, leke- og aktivitetsområder på skoler og friområder, for hele nærmiljøet. Anleggene kan inneholde flere enkeltstående «nærmiljøanlegg» og mindre idrettsanlegg.

I arbeidet ble nærmiljøparkene definert som lokalmiljøets sentrale møte- og aktivitetsområde, der flest mulig funksjoner legges i - eller ved - nærmiljøparkene. Nærmiljøparker lokaliseres i tilknytning til skoler, sentralt i urbane boligfelt.

Arbeidet endte opp i dagens kommuneplanbestemmelser § 9.

Bildet viser nærmiljøparken på Krossen skole.

Fra utdanningsdirektoratets informasjon om «fysisk læringsmiljø», siteres følgende: *Skolens utearealer skal betjene ulike aktiviteter, både organiserte og uorganiserte, både innenfor og utenfor skoletid. Skolens uteområder vil ofte være en del av nærmiljøets aktivitetstilbud, både mhp. sport, lek og forskjellige arrangementer. Uteanlegget med møblering og utstyr skal være tilgjengelig og brukbart for alle.*

Rådmannens vurdering

Erfaringer med de nye kommuneplanbestemmelsene er i det vesentlige gode. For nye utbyggingsområder fungerer de godt. Vi får større og bedre sand- og kvartalslekeplasser. Det blir noen færre enn tidligere, men alle har en sandlek innen 100 m fra sin bolig (gangavstand for små barn) og kvartalslek innen 400 m (gangavstand for litt eldre barn). Der vi avsetter nye skoletomter i nye utbyggingsområder avsettes det nok plass til både skole og nærmiljøpark. I fortettingsprosjekter er det gode erfaringer og det er her de største gevinstene ligger. I de fleste saker finnes det eksisterende lekeplasser innenfor avstandskravene, og lekeplassene blir oppgradert og fornyet som del av utbyggingen. I enkelte tilfeller har det som del av et fortettingsprosjekt blitt etablert nye sand- eller kvartalslekeplasser der det eventuelt ikke fantes i nærmiljøet.

Utfordringene har kun oppstått der det har vært nye boligprosjekter i nærheten av eksisterende skoler. Hovedprinsippet som administrasjonen har lagt til grunn, er at nærmiljøparken som finnes i tilknytning til skolen, som regel som del av skolegården, skal fungere som kvartalslekeplass innenfor gitte avstandskrav (400 m). Det er på dette punktet uenighetene har oppstått, der enkelte synspunkter i kommunens administrasjon, barn i nærområdet, til dels skolene selv, og i siste runde, fylkesmann og fylkeskommune mener at kommuneplanbestemmelsene må forstås slik at det må settes av en egen kvartalslek og/eller nærmiljøpark utenfor skoletomten, som da måtte komme i tillegg til skolegården.

Kommunens administrasjon har frem til nå lagt følgende praksis til grunn for eksisterende skoletomter:

- Hovedprinsippet er at skolegården kan være nærmiljøpark og kvartalslekeplass. Dette dekker behovet eksisterende boliger og nye boligprosjekter i nærmiljøet rundt skolen har for lekeplass.
- Eksisterende skoletomter ser alle litt forskjellige ut (størrelse, antall elever, reguleringsformål, utforming, eksisterende bygningsmasse, ulike fremtidige utvidelsesbehov etc.). Ved regulering vurderes det i hver enkelt sak om skolegården skal være nærmiljøpark og kvartalslekeplass. Saken avklares ved oppstart av regulering.
- Oppvekstsektoren er kommunens fagmyndighet på skole, og en tett dialog skal føres i hver planprosess. Samarbeidet skal finne sted før det gis eksterne signaler om hvordan et lekeplasstilbud skal løses i den enkelte plansak for boligutbygging. Parkvesenet og plan-, bygg og oppmålingsetaten har ansvaret for å medvirke til at dette skjer.
- Skoletomt med nærmiljøpark reguleres til tjenesteyting – undervisning (siden hovedformålet er skole, der skolegård og lekeapparater er en del av et slikt anlegg).

Enkelte skoler har vært bekymret for at beboere i området vil bruke skolens utearealer i skoletiden dersom arealene også skal fungere som nærmiljøpark for området. Andre aktører har også tatt til ordet for at barn ikke får tilstrekkelige lekearealer dersom skoletomten er den eneste nærmiljøparken/kvartalslekeplassen i området. Spesielt er det knyttet bekymring til at barn kan miste lekearealer dersom skolene senere har behov for å utvide bygningsmassen. Det har også vært tatt opp som problematisk at ikke utbyggere har måtte avsette arealer til kvartalslek på egne arealer når de fremmer reguleringsplaner for boligutbygging. Rådmannen mener prinsippene er behandlet i saken som lå til grunn for vedtaket av kommuneplanbestemmelsene. Her siteres:

Det er viktig å merke seg at en del anlegg ved eksisterende skoler ikke har – eller kan få – så mye areal som vi foreslår for skoler i nye utbygginger. Vi foreslår også at nærmiljøparkene ved barneskolene dekker kvartalsleketilbud innen gitte avstandskrav fra bolig. Kvartalsleketilbud skal i hovedsak dekke barneskolegruppa, og alle disse er jo på skolen. Det er uproblematisk om noen barn bruker anlegget etter skoletid i regi SFO, samtidig som andre barn bruker anlegget fritt. Nærmiljøparkene ved skoler skal nettopp være åpne, tilgjengelige anlegg. Både for utbygger og kommunen som senere anleggseier, er det gunstig at kvartalslek integreres i nærmiljøpark, og modellen går ikke på noen måte ut over barna i nærmiljøet.

Kommuneplanens bestemmelser har for nye områder krav til 15 daa nærmiljøpark. Videre beregnes det 7 daa til skolebygning og 3 til atkomst, parkering o.l. Til sammen 25 daa for nye skoler for ca 450 elever i nye områder. Kommuneplanens bestemmelser har for områder med bymessig preg krav til 4,25 daa nærmiljøpark. Dagens skoletomter har varierende størrelse.

Oppvekstsektoren har vært bekymret for at skoleutvidelser kan bli hindret dersom deler av skoletomten skal fylle en nærmiljøparkfunksjon.

Rådmannen mener utvidelser av eksisterende skoler er viktig og nødvendig fremover. Skoleutvidelsesbehov skal ha førsteprioritet. Nødvendig uteareal ved en skole dimensjoneres ut fra antall elever. Det vil være skolens behov – antall elever – som er bestemmende for størrelsen på skolegården. Nærmiljøets behov for kvartalslek til barneskolegruppa er definert til min. 2 daa, noe alle skolegårdene tilfredsstiller med god margin.

Rådmannen forstår fylkesmannens og fylkeskommunens syn slik at det skal avsettes en egen kvartalslek og/eller nærmiljøpark utenfor skoletomten, og at dette kommer i tillegg til de uteoppholdsarealer og lekefunksjoner som uansett må finnes som en del av skolegården. Rådmannens vurdering er at det kan gi dobbelt opp med lekearealer rett ved siden av

hverandre, om enn da med noe ulik utforming eller forskjellige lekeapparater. Dette virker lite hensiktsmessig.

Dagens bestemmelser i kommuneplanen er forutsigbar for reguleringsplanprosessene og boligutbyggere, dersom det praktiseres slik at nærmiljøparken i skolegården gjelder som kvartalslek innfor gitte avstandskrav. Dersom fylkeskommunens og fylkesmannens syn skal legges til grunn vil utbyggingsområder, uavhengig av størrelse, som ligger inntil etter i nærheten av skoler måtte avsette plass til kvartalslek på eget område, selv om skolen allerede skulle ha en fullt oppgradert nærmiljøpark med kvartalslekeplassefunksjon.

Samlokalisering vil styrke og trygge skolene som møteplass for nærmiljøet. Det er et mål i seg selv at skolen appellerer til ulike grupper i befolkningen.

Kommunen sett under ett vil ha investerings- og driftsfordeler med en felles nærmiljøparkfunksjon på skolen fremfor å drifte to anlegg.

Økt bruk av skolene fører til større vedlikeholdsbehov. Dette søkes innarbeidet ved rullering av handlingsprogrammet.

Dersom en skulle gå tilbake til praksis før kommuneplanen 2011, og etablerer egne kvartalslekeplasser nær nærmiljøparkene på skolene, vil dette bety at utbygginger må avsette minimum 2 daa til lek nær skolegården, og med funksjoner og utstyr for samme målgruppe som går på skolen. I nye utbygginger kommer dette i tillegg til de 15 daa som avsettes til nærmiljøpark på selve skoletomta. Hver ekstra kvartalslekeplass vil koste 3-4 mill. ekstra i investeringsutgifter for utbyggingsområdet, i tillegg til at aktuelt areal ikke kan utnyttes til boligformål. Ved fortettinger og mindre utbygginger vil det ikke ytes bidrag fra utbyggingsprosjekter til oppgradering av nærmiljøparken i skolegården eller til eksisterende lekeplasser. Eksempelvis bidrar boligutbygginga på Håmoen med kr. 15 000.- pr boenhet, totalt kr 850 000, til oppgradering av nærmiljøparken på Mosby skole. Dette bidraget vil kunne utløse 850 000 i spillemidler i tillegg, dersom en velger tilskudsberettigede anlegg. Både skoleanlegg og kvartalsleketilbud driftes av kommunen. Dersom en skal bygge nye kvartalslekeplasser må kommunen drifte disse i tillegg til normal drift av lekefunksjoner i skolegården. Hver kvartalslek har en årlig driftskostnad på ca. 30 000,-.

Rådmannen mener lekeplasstrukturen i kommuneplanen fra 2011 er godt tilpasset både en utbyggingsmodell med fortetting og transformasjon, samt for utvikling av nye boligfelt. Bestemmelsene fremmer en miljøvennlig byutviklingsform ved at man kan oppruste eksisterende lekeplasser fremfor å avsette nye areal til lek ved nye boligprosjekter innenfor eksisterende bebygde områder. Dette gir også en driftsgevinst for kommunen ved at det ikke kommer en ny lekeplass til i samme nærområde som det finnes en eksisterende lekeplass fra før. Viktigst er likevel at lekeplasstrukturen sikrer større og mer kvalitative lekeplasser for barn. Samme tankegang bør legges til grunn for plassering og utforming av nærmiljøparker i tilknytning til eksisterende skoler og oppvekstsentre. Disse skal både være skolegård og felles leke- og møteplass for nærområdet.

Det bør startes en kartlegging for å avklare hvilke skoletomter det eventuelt er behov for å utvide for å realisere visjonen om skolegård som nærmiljøets møteplass. Eventuelt behov for arealutvidelser vurderes ved rullering av kommuneplanen.

Rådmannen mener kommuneplanbestemmelsene må forstås slik at nærmiljøparken er en del av skolegården, og at denne fungerer som kvartalslek og møteplass for nærområdet.

Eirik Heddeland Martens, 14.02.17